Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18365

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi (Camberwell Assessment of Need - CAN), ciddi ruh sa?l??? sorunlar? olan bireylerin ihtiyaçlar?n? sistematik olarak de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? standart bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, hem hastan?n kendi alg?lad??? hem de profesyonellerin gözlemledi?i, kar??lanm?? ve kar??lanmam?? ihtiyaçlar? kapsaml? bir ?ekilde kaydetmeyi amaçlar. Ölçe?in Türkçe literatüre kazand?r?lmas?, H. Bal?kç?o?lu taraf?ndan 1997 y?l?nda gerçekle?tirilen bir uyarlama çal??mas? ile sa?lanm??t?r. Bu çal??ma, özellikle ?izofrenik bozukluk tan?s? alm?? hastalarda ihtiyaç de?erlendirilmesine odaklanm??t?r. CAN, klinik uygulamada bak?m planlamas?, kaynak tahsisi ve tedavi sonuçlar?n?n izlenmesi aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

?htiyaç de?erlendirmesi, Camberwell, ?izofreni, Ruh sa?l???, Psikiyatrik rehabilitasyon, Uyarlama çal??mas?, Bak?m planlamas?.

Yazarlar

Ölçe?in orijinal geli?tiricileri J. Phelan, J. Wing ve S. Curtis'tir. Türkçe uyarlama çal??mas? ise H. Bal?kç?o?lu taraf?ndan yap?lm??t?r.

Amaç

Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi'nin temel amac?, ciddi ruhsal bozuklu?u olan bireylerin ya?am kalitesini ve i?levselli?ini do?rudan etkileyen **kar??lanmam?? ihtiyaçlar?n?** kapsaml? bir ?ekilde saptamakt?r. Bu araç, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, hasta merkezli bak?m sa?lamak ve bireyselle?tirilmi? tedavi planlar? olu?turmak için sistematik bir veri seti sunar.

H. Bal?kç?o?lu taraf?ndan yürütülen 1997 tarihli uyarlama çal??mas?n?n özel amac?, CAN ölçe?inin Türkçe konu?an ve **?izofrenik bozukluk** tan?s? alm?? hasta popülasyonunda kültürel geçerlili?ini ve uygulanabilirli?ini incelemek ve böylece Türkiye'deki ruh sa?l??? hizmetlerinde ihtiyaç temelli de?erlendirme yöntemlerinin kullan?m?na zemin haz?rlamakt?r.

Yap?

Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi, psikiyatrik hastalarda ihtiyaçlar?n belirlenmesi için geli?tirilmi? çok boyutlu bir yap?y? ölçer. Ölçek, genellikle 22 farkl? ya?am alan?ndaki ihtiyac? de?erlendirir. Bu alanlar, temel ya?am gereksinimlerinden (bar?nma, yiyecek) psikososyal destek ve klinik ihtiyaçlara kadar geni? bir yelpazeyi kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, ihtiyaçlar? iki ana eksende de?erlendirir: **?htiyac?n Varl???** (hastan?n bir sorunu olup olmad???) ve **?htiyac?n Kar??lanma Durumu** (ihtiyac?n ?u anda yeterli hizmet veya destekle kar??lan?p kar??lanmad???). Bu ayr?m, kar??lanmam?? ihtiyac?n ?iddetini ve aciliyetini belirlemede kritik rol oynar.

Geçerlik

Bal?kç?o?lu (1997) taraf?ndan gerçekle?tirilen T?pta Uzmanl?k Tezi'nde, ölçe?in geçerlik analizlerine dair spesifik istatistiksel de?erler kaynak içerikte belirtilmemi?tir. Ancak, bir uyarlama çal??mas?n?n temel ad?m? olarak, ölçe?in kavramsal ve kültürel geçerlili?inin sa?lanmas? gerekmektedir. Orijinal CAN ölçe?i, yüksek **yüzey geçerlili?i** ve iyi **e?zamanl? geçerlilik** özellikleri göstermektedir.

Uyarlama sürecinde, uzman görü?leri ve geri çeviri yöntemleri kullan?larak ölçe?in maddelerinin Türk kültürü ve diline uygunlu?u sa?lanmaya çal???lm??t?r. Geçerlik çal??malar?n?n detaylar? için Bal?kç?o?lu'nun orijinal tezine ba?vurulmas? önerilir.

Güvenirlik

Sunulan kaynak içerikte, Bal?kç?o?lu (1997) çal??mas?na ait güvenirlik katsay?lar? veya analiz yöntemleri (örne?in, Cronbach Alfa, test-tekrar test güvenirli?i) belirtilmemi?tir.

Orijinal Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi (CAN), genellikle **gözlemciler aras? güvenilirli?i** (inter-rater reliability) yüksek bir ölçek olarak kabul edilir, çünkü ihtiyaç de?erlendirmesi yap?land?r?lm?? bir görü?me format?nda gerçekle?tirilir. Bu tür bir ölçekte, standardize edilmi? e?itimli uygulay?c?lar?n sonuçlar?n?n tutarl?l??? büyük önem ta??r.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi'nin Türkçe uyarlamas?na ait faktör analiz sonuçlar?na dair bilgi bulunmamaktad?r. Orijinal CAN ölçe?i, ihtiyaç alanlar?n? ba??ms?z boyutlar olarak ele alsa da, baz? ara?t?rmalar bu alanlar?n fiziksel, sosyal ve psikiyatrik ihtiyaçlar gibi daha geni? faktörler alt?nda topland???n? öne sürmü?tür.

Uyarlama çal??malar?nda faktör analizi, ölçe?in orijinal yap?s?n?n yeni kültürde de korundu?unu göstermek amac?yla yap?l?r. Bal?kç?o?lu'nun tezinde bu analizlerin yap?l?p yap?lmad???na dair net bir bilgi olmamakla birlikte, ölçe?in çok boyutlu do?as? göz önüne al?nd???nda, yap? geçerlili?inin incelenmesi için bu tür analizlerin gerekli oldu?u dü?ünülmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) çal??mas?. Orijinal ölçek, yap?land?r?lm?? görü?me tabanl? bir ihtiyaç de?erlendirme arac?d?r.

Format: Yüz yüze görü?me veya klinisyen taraf?ndan doldurulan form.

Language Available: Türkçe (Uyarlama). Orijinal ?ngilizce.

Population Group: Ciddi ruhsal bozuklu?u olan yeti?kinler.

Age Group: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üstü).

Population Details: Türk uyarlamas?, **?izofrenik bozukluk** tan?s? alm?? hastalar üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Methodology: Görü?meci, hastayla ve gerekti?inde hastan?n bak?m verenleriyle görü?erek, her bir ihtiyaç alan?n? 0 (ihtiyaç yok), 1 (kar??lanm?? ihtiyaç) ve 2 (kar??lanmam?? ihtiyaç) ?eklinde derecelendirir. Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olsa da, bu, CAN ölçe?inin standart derecelendirme yöntemidir.

Anahtar Kelimeler

Ruhsal ihtiyaçlar, ?htiyaç ölçe?i, Bak?m yönetimi, Psikiyatri, Bal?kç?o?lu, Klinik de?erlendirme.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (H. Bal?kç?o?lu, 1997)

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bal?kç?o?lu H. (1997) çal??mas?, Sa?l?k Bakanl???, ?stanbul ?i?li Etfal E?t. ve Ar?. Hastanesi çat?s? alt?nda tamamlanm??t?r.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Orijinal Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi (CAN), akademik ve klinik amaçlar için yayg?n olarak kullan?lmaktad?r. Türkçe uyarlamas?n?n kullan?m izinleri ve ücretlendirme bilgileri, uyarlamay? yapan kurum (?stanbul ?i?li Etfal E?t. ve Ar?. Hastanesi) ve orijinal ölçek sahipleri taraf?ndan belirlenir.

Test Y?l? (Uyarlama): 1997.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bal?kç?o?lu, H. (1997). *?izofrenik bozuklukta ihtiyaç de?erlendirilmesi (T?pta uzmanl?k tezi),* Sa?l?k Bakanl???, ?stanbul ?i?li Etfal E?t. ve Ar?. Hastanesi.
Phelan, M., Curtis, S., & Wing, J. (1996). The Camberwell Assessment of Need: the CAN. *British Journal of Psychiatry, 169*(5), 583-589. (Orijinal ölçek referans?)

Camberwell ?htiyaç De?erlendirmesi Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. A?a??da, CAN ölçe?inin standart olarak de?erlendirdi?i ana ihtiyaç alanlar? listelenmi?tir.

Bar?nma
Yiyecek
Kendine Bak?m
Günlük Ya?am Aktiviteleri (Ev ??leri)
Fiziksel Sa?l?k
Psikiyatrik Durum
Tehlikeli Davran??
Alkol ve Madde Kullan?m?
Aktivite ve Sosyal ?li?kiler
Gündüz Aktiviteleri
E?itim ve Mesleki ?htiyaçlar
Mali Durum
Bak?m Yükü
Güvenlik
Bilgi
Ula??m

ARABPSYCHOLOGY.COM